

УДК 327.5

DOI: <https://doi.org/10.17721/3041-1912.2024/2-7/11>

Юрій ТУКАЛЕНКО, асп.
ORCID ID: 0000-0002-1059-3802
e-mail: iurii.tukalenko@knu.ua

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

КОНЦЕПТУАЛЬНЕ ОСМИСЛЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ІНСТИТУЦІЙ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ НОВОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ

Вступ. Під час формування нового світового порядку постає питання забезпечення глобальної безпеки. На сьогодні ядерною зброєю володіють дев'ять країн. Їх неофіційно прийнято називати "ядерним клубом". Туди входять: США, російська федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, Французька Республіка, Китайська Народна Республіка, Республіка Індія, Ісламська Республіка Пакистан, Кореїська Народна Демократична Республіка та Держава Ізраїль, яка офіційно не підтверджує наявність ядерних боєголовок. З урахуванням збільшення протистояння між цими державами, зокрема США, Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії, Французькою Республікою, з однієї сторони, та російською федерацією, Китайською Народною Республікою та Кореїською Народною Демократичною Республікою – з другої постає питання щодо механізму стримування, контролю та запобігання виникненню конфлікту, який, без перебільшення, може стати останнім конфліктом людської цивілізації. Також необхідно враховувати інші загрози та виклики сьогодення, які безпосередньо впливають на безпеку у світі (наприклад, зміна клімату, міграція, загроза голоду, деградація ґрунтів, нестача питної води тощо). Такими структурами можуть і повинні виступати міжнародні безпекові інституції. Безпекові організації сьогодення не можуть виконувати функції із забезпечення безпеки, тому постає нагальне питання сьогодення щодо їх трансформації з метою підвищення їхньої спроможностей забезпечувати та підтримувати глобальних мир і порядок.

Методи. Методами дослідження є сучасні загальні та спеціальні методи наукового пізнання, серед яких, зокрема: аналіз було використано для опрацювання наукових та аналітичних джерел; структурно-функціональний – для дослідження суб'єктів системи забезпечення міжнародної безпеки; індуктивний та дедуктивний – для аналізу й узагальнення інформації з тематики дослідження; прогнозування та синтезу застосовувались у процесі формулювання висновків та рекомендацій за підсумками дослідження.

Результати. Здійснено огляд наукових та аналітичних праць, присвячених проблематиці формування нового світового порядку та трансформації міжнародних безпекових інституцій. Відзначено питання, які становлять основну проблематику щодо трансформації міжнародних безпекових інституцій в умовах формування нового світового порядку. При цьому автор статті констатує, що проведений аналіз досліджень і публікацій вітчизняних та зарубіжних науковців, присвячених зміні глобальних гравців з безпеки в нових умовах, дає підстави дійти висновку, що сьогодні, під час швидкоплинної зміни глобальної безпекової обстановки, трансформація існуючих безпекових інституцій ними предметно не досліджувалась. На підставі аналізу сучасної безпекової ситуації у світі та впливу на неї наявних міжнародних безпекових інституцій показано основні напрями, які, на нашу думку, спрямовані на осмислення трансформації міжнародних інституцій безпеки в умовах формування нового світового порядку, а отже, і на забезпечення глобальної безпеки.

Висновки. Проведене дослідження дало підстави дійти таких висновків: аналіз праць вітчизняних і зарубіжних науковців та аналітиків дав змогу окреслити основні проблеми щодо діяльності та можливої трансформації міжнародних інституцій безпеки в умовах формування нового світового порядку і констатувати, що їй має приділятися більше уваги для забезпечення міжнародного миру і стабільності. Аналіз міжнародної ситуації засвідчив, що діяльність існуючих міжнародних безпекових організацій в умовах глобальних перетворень не відповідає вимогам сьогодення і не містять чітко сформованих шляхів розв'язання цієї проблематики, тому потребує осмислення та ініціювання заходів із трансформації міжнародних інституцій у більш дієві та результативні міжнародні безпекові органи забезпечення та підтримання безпеки. У процесі дослідження також відзначено, що залучення наукової та політичної спільноти до процесів трансформації міжнародних інституцій безпеки в умовах формування нового світового порядку є важливим аспектом підвищення статусу, ролі, іміджу та авторитету міжнародних безпекових організацій.

Ключові слова: міжнародні інституції безпеки, трансформація, новий світовий порядок, міжнародна безпека, глобалізація.

Вступ

Реалії безпекового середовища сьогодення показують, що, незважаючи на значну кількість міжнародних безпекових організацій, їх задекларовані миролюбні цілі, завдання та гарантії, сучасна держава чи навіть група держав не може себе почувати у безпеці в умовах новітніх викликів та формування нового світового порядку. Виклики та загрози сучасного глобалізованого світу – збройні конфлікти, зміни клімату, міжнародний тероризм, проблеми роззброєння, біженців, продовольча, перенаселення, забруднення води, енергетична, сировинна тощо – ускладнюють перспективи сталого розвитку і вплив міжнародних інституцій на підтримання глобальної безпеки.

Сьогодні роль та місце міжнародних інституцій безпеки в умовах формування нового світового

порядку в частині забезпечення глобальної безпеки суттєво зменшилась, і вони не можуть через архаїзм своїх керівних документів, неповороткість своїх бюрократичних систем та рішень, які мало хто слухає і ще менше хто виконує (особливо це стосується потужних економічних та воєнних гравців), слабкість своїх позицій ефективно підтримувати міжнародну безпеку. Зазначене зумовлює та викликає необхідність нагальної трансформації міжнародних інституцій безпеки в нових світових реаліях.

Проте зміни, хоч і повільно, відбуваються, і світові гравці намагаються домовитися про спільне безпекове співіснування саме через переговорні майданчики міжнародних інституцій безпеки та з підписанням нормативно-правових документів, які країни-підписанти зобов'язані виконувати через загрозу санкцій, що в

© Тукаленко Юрій, 2024

умовах глобалізації та взаємозалежності гарантовано призведе до поразки.

Зважаючи на вищевикладене, концептуальне осмислення трансформації міжнародних безпекових інституцій в умовах формування нового світового порядку дасть змогу спрогнозувати та адаптувати їх діяльність з урахуванням нових викликів та загроз міжнародній безпеці і дослідити можливі процеси їх реформування в сучасних безпекових умовах.

Огляд літератури. Осмислення трансформації міжнародних інституцій безпеки, формування нового світового порядку та захисту національних інтересів досліджували такі українські вчені, як В. Абрамов, В. Горбулін, Г. Ситник, О. Дашевська, П. Дмитрук, В. Загурська-Антонюк, Л. Комаха, І. Інжин, Н. Клименко, О. Коломієць, О. Коппель, І. Поліщук, М. Фесенко, Т. Чехович, М. Шевченко та ін.

Досліджуючи вказані аспекти, вітчизняні та зарубіжні науковці порівнюють та відображають нерозривний зв'язок між міжнародною та національною безпекою, особливо в сьогодишніх реаліях, коли формується новий світовий порядок, а також констатують факти та обставини, які спонукають до такої трансформації та визначають її неминучість. Так, І. Інжин стверджує, що "...після розпаду СРСР проявилися численні прояви новітніх викликів, спровокованих процесами глобалізації, але світ не зміг сформувати ефективні та адаптовані до цього безпекові інституції та механізми протидії їм. І сталося це через те, що всі механізми були створені державами і для держав. Сьогодні вони не відповідають реаліям транснаціонального, глобалізованого, мультикультурного світу з достатньо прозорими кордонами і взаємопроникністю суспільств" (Інжин, 2015). Думку науковця підтверджується непоодинокими фактами невідспроможності теперішніх інститутів безпеки виконувати свою основну функцію – забезпечення міжнародної безпеки. В. І. Абрамов, у свою чергу, вважає, що забезпечення національної безпеки "...є основою для конструктивної взаємодії органів державної влади, організацій і суспільних об'єднань для захисту національних інтересів України і забезпечення безпеки особи, суспільства і держави" (Абрамов, Афоніна, 2010), що буде мати наслідки в загальній системі міжнародної безпеки. Г. Ситник прямо стверджує на основі аналізу, що "міжнародна безпека є середовищем (системою), в якому формується національна безпека" (Абрамов, Ситник та ін., 2016) і між ними просліджується чіткий взаємозв'язок та взаємозалежність. В. Денисенко дає своє визначення терміна "міжнародна безпека" – це такий стан відносин між державами і народами, який виключає порушення миру та створення реальної загрози розвитку людства, за якого народи можуть суверенно, без втручання, тиску із зовні визначати шляхи і форми свого суспільно-політичного розвитку; діяльність держав та міжнародних інститутів щодо підтримання такого стану, універсальна система механізмів, заходів і гарантій якого виключає застосування сили в міжнародних відносинах" (Денисенко, 2018).

О. Коломієць у своїх працях стверджує, що "...сьогодні ми спостерігаємо появу низки новітніх загроз системі міжнародної безпеки всіх рівнів, що потребує координації спільних зусиль держав, міжнародних інститутів і світової спільноти для протидії їм. А отже, є

нагальна потреба – системно дослідити цю вагому для світової спільноти проблему, напрацювати ефективні заходи для її розв'язання, що забезпечить стабільність і мир в умовах зростання міжнародної напруги" (Коломієць, 2015).

У свою чергу, П. Дмитрук, досліджуючи означену проблематику, виділяє ще одну її особливість та необхідність урахування для вирішення питання. Справа в тому, що в минулому безпека пов'язувалася з військовим потенціалом, однак на сучасному етапі розвитку людство стикнулося з новими викликами й змушене зважати на безліч нових факторів, що визначають його розвиток. І кожна грань (військова, політична, економічна, соціальна, екологічна тощо) відіграє свою роль, і тому необхідно враховувати інноваційні процеси, пов'язані з глобалізацією, регіональною інтеграцією, розвитком соціального виміру, високих технологій і інформатизацією суспільства. Поняття безпеки, що розширилося під впливом глобальних процесів, припускає досягнення балансу між її різними аспектами (Дмитрук, 2010).

Т. Чехович доводить, що масштабні зміни, які відбулися протягом XX – на початку XXI ст. у міжнародній системі, зокрема, припинення протистояння політичних систем, установа монополярного світоустрою, зростання рівня загрози для регіональної та глобальної безпеки, висунули на перший план проблеми формування нової системи міжнародної безпеки. Проте передусім необхідно переусвідомлення поняття "міжнародна безпека", проблем джерел сучасних загроз, ролі міжнародних інститутів, статутним і пріоритетним завданням яких є інституціонально-функціональне забезпечення міжнародної безпеки (Чехович, 2013).

Н. Клименко у своїх дослідженнях стверджує, що поняття "безпека" у XXI ст. дуже змінилося, як і погляди на зміст цього концепту та роль держави в її забезпеченні. Основний акцент зараз переноситься на міжнародний вимір безпеки і, проблема гарантування безпеки в процесі розвитку людської цивілізації та інтенсифікації глобалізації стає все більш гострішою. Не останню роль у цьому відіграє порушення міжнародних угод і домовленостей окремими країнами, а механізму впливу на них без змін у діяльності міжнародних інститутів безпеки немає (Клименко, 2019). Є сенс також відмітити, що одним із гравцем глобалізації все більше виступають великі недержавні гравці: неурядові організації, кримінальні синдикати, наркокартелі, транснаціональні компанії, терористичні та екстремістські об'єднання тощо (Тукаленко, 2023). Вони поступово змінюють правила гри на міжнародній арені та стають усе впливовішими під час розв'язання глобальних проблем безпеки.

В. Горбулін, видатний та знаний український науковець, звертає увагу, що серед інших викликів сьогодення, які все більше впливають на незворотність трансформаційних процесів міжнародних інститутів безпеки, є зростання загальносвітового попиту на прісну воду, зміни клімату через це, постійне збільшення техногенного навантаження на водні ресурси та на навколишнє середовище, забруднення джерел прісної води, що призводить до скорочення наявних запасів прісної води та погіршення її якості. Зазначене вже призвело до конфліктів і в майбутньому їх кількість

буде зростати, ураховуючи кількість населення, а отже, і збільшення потреб та промислових потужностей на їх забезпечення, які потребують значної кількості прісної води (Горбулін, Мосов, 2023). Існуючі міжнародні безпекові організації мають досить незначний вплив на країни, корпорації в цьому питанні, і нагальність розв'язання цієї проблеми з кожним днем зростає.

М. Фесенко, доктор політичних наук, провідний науковий співробітник ДУ "Інститут всесвітньої історії НАН України", зі свого боку, також зазначає, що сьогодні в системі міжнародних відносин склався новий для новітньої історії стан поліцентризму – множинності центрів сили, жоден з яких не має вирішального впливу на світову ситуацію в цілому. У таких умовах особливого значення набувають проблеми світового порядку – такого стану справ, який би влаштовував усіх учасників міжнародних відносин цього порядку, за відсутності прямого домінування одного з них (Фесенко, 2021). Зрозуміло, що вирішення цієї дилеми займе значний проміжок часу, але без цього досягнення консенсусу неможливе, і необхідно враховувати багато факторів.

Так, В. Загурська-Антонюк говорить, що при осмисленні трансформації міжнародних інститутів безпеки необхідно враховувати, що сучасна стратегія міжнародної безпеки має розв'язувати глобальні проблеми уважно та послідовно, приділяючи належну увагу зваженому балансу у своїй діяльності. Дружні відносини між великими державами сприяють встановленню стабільної структури глобальних відносин безпеки, але дружні відносини між великими державами лише створюють загальний каркас, а не всю будівлю, й усунення загроз без використання їх основоположних причин призведе до їх відродження (Загурська-Антонюк, 2020). Отже, новий порядок диктує необхідність нових правил та забезпечення світової безпеки.

Разом з тим Е. Молчанова стверджує, що "організаційний механізм формування та ефективного функціонування нового світового простору є нестійким і піддається коригуванню, трансформації та повній видозміні під впливом ендегенних (внутрішніх факторів національних систем) та екзогенних (системи міжнародних відносин у цілому) факторів" (Молчанова, Ковтонюк, 2018). Тобто концепція щодо формування визначення та філософія "нового світового порядку" ще немає чітких обрисів, які би всіх влаштовували.

На думку О. Коппель, світовий порядок, можна "визначити як систему норм та правил, розроблених світовою спільнотою з метою її регулювання" (Коппель, 2009). Авторкою наголошується, що ця система характеризується динамічними регіональними змінами, які поступово трансформуються та поділяються на світові, але із збереженням впливу потужних світових економічно, політично та військово розвинутих гравців.

І. Поліщук, дослідивши тенденції щодо формування нового світового порядку, також вважає, що неодмінно відбудеться поділ мінімум на "дві групи держав: привілейовані ядерні та непривілейовані неядерні, між якими рівноправ'я у відносинах фактично є порушеним" (Поліщук, 2022). Також він висловлює думку, що "поступово формується перспектива згортання глобалізації та поступового утвердження у якості провідної тенденції світового розвитку тенденції регіоналізації в рамках багатополлярної моделі. Військово-

силовий чинник поступово витісняє цивілізаційний та міжнародно-правовий фактори та стає домінантою у новому світовому порядку" (Поліщук, 2022).

О. Дашевська, узагальнюючи теоретичні наукові надбання щодо трансформації міжнародних інститутів безпеки в умовах формування нового світового порядку, зробила певні висновки: "сучасний світ характеризується спробою встановити однополлярний світовий порядок з орієнтацією на США як єдиного потужного міжнародного арбітра. Така спроба не знаходить єдиної позиції у світі, що призводить до формування явних (російська федерація, арабські країни) чи неявних коаліцій проти такої політики США (ЄС на чолі з Федеративною Республікою Німеччина, Французькою Республікою, Китайською Народною Республікою). Майже всі дослідники та міжнародні політики констатують загострення конфліктів у світі та можливість їх переведення з регіональних статусів у загальносвітовий. Така складна ситуація на тлі соціальної нерівності та посилення міжнародного тероризму спонукає до активного пошуку адекватної реаліям сьогодення моделі світоустрою та світопорядку" (Дашевська, 2015).

Л. Комаха в колективній монографії "Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього" зазначає, що "серед глобальних викликів сучасності проблема побудови системи забезпечення світового порядку є однією з найважливіших. Від того, як буде розвиватися система світоустрою, залежить і співіснування держав, народів та всього людства. Водночас можна констатувати, що зараз у світі відсутній єдиний центр прийняття глобальних рішень. Більше того, відсутні й кілька таких центрів, що робить архітектуру світу надто уразливою до різного роду конфліктів, які можуть перерости у військові локального, регіонального та, можливо, глобального характеру" (Комаха та ін., 2022).

Проте, незважаючи на різні погляди і тенденції щодо нового світового порядку та трансформації безпекових інститутів у сучасних глобалізаційних умовах, багато науковців стверджує, що "глобалізація та регіоналізація воєнно-політичних відносин, ні в якій мірі не є процесами, що суперечать одне одному, а навпаки, можуть сприяти посиленню одне одного" (Шевченко, 2016). Зокрема, науковець доводить, що "у багатьох регіонах світу відбувається поступовий зсув у напрямку до спільної оборони та багатосторонніх заходів у сфері забезпечення безпеки. Намагання уникнути міждержавних конфліктів і великих витрат на оборону сприяє швидше зміцненню, а ніж послабленню багатосторонніх та колективних заходів оборонного характеру" (Шевченко, 2016).

Серед зарубіжних дослідників, які вивчають міжнародні організації, діяльність яких дотична до аналізу проблем міжнародної та національної безпеки в умовах формування нового світового порядку, такі відомі фахівці, як Ю. Н. Харарі, Б. Бузан, К. Коломіна, Р. Купер, Д. Родрік, С. Волт, Б. Хьорлін, Дж. Міршаймер, Р. Фальк, Р. Блеквілл, С. Делбі та ін.

Зарубіжні науковці загалом поділяють думки та висновки своїх українських колег із згаданого питання. Так, Б. Бузан в інтерв'ю для видання "Security and Defence" зауважив, що "Зараз ми повертаємося до такого більш рівноправного світу, але вже з усім цим центри сили тісно пов'язані між собою і сильно взаємозалежні.

Зараз я використовую ярлик "глибокий плюралізм", щоб описати цей світопорядок, що формується" (Buzan, 2020). С. Делбіу в контексті майбутніх змін безпекового середовища і його пріоритетів говорить: "...концепція безпеки має змінитися від холодної війни до реалізму занепокоєння територіальною безпекою, щоб зосередитися на безпеці людей, і від озброєння до переформулювання в термінах досягнення сталого людського розвитку. Демілітаризація, очевидно, є частиною цього порядку денного, але добробут людини в широкому розумінні є загальною метою цієї концепції" (Delby, 2000).

Р. Фальк пише, що "У контексті глобалізації та глобальної геополітики багатих і бідних, необхідність переосмислення політики, а особливо ролі держав у забезпеченні того, що можна назвати безпекою, є неминучою. Проект моделей світового порядку зайшов настільки далеко, що можна говорити про "Глобальний апартеїд" (Falk, 1995). Світ змінився, і це є факт. І від того, як людська спільнота побудує своє безпекове середовище в умовах нових світових реалій, залежить майбутній розвиток і трансформація безпекового існування.

Зокрема, К. Коломіна стверджує: "Війна в Україні показала, що чим більше ризиків несе геостратегічне протистояння, тим більш застарілими видаються рамки сучасної колективної безпеки. З 24 лютого 2022 року глобальна та європейська парадигми архітектури безпеки різко змінилися. З одного боку, була активізована роль НАТО. З другого – посилилось сприйняття міжнародної системи безпеки, яка ламається, і посилилось відчуття уразливості та стратегічної дезорієнтації, викликані структурними змінами, що відбуваються" (Colomina, 2022). Старий глобальний порядок розпався, існує життєва необхідність створення нового, більш безпечного та більш дієвого.

У цьому контексті Ю. Харарі також висловлює припущення стосовно нових реалій. Він констатує: "Новий і кращий світовий порядок має дати найважливіші ролі незахідним державам, які хочуть бути його частиною. Він також має визнати значущість лояльності до національних інтересів. Глобальний порядок розпався насамперед через атаки популістських сил, які стверджували, що патріотична лояльність суперечить глобальній співпраці. Політики-популісти "проповідували" те, що коли ви патріот, то маєте виступати проти глобальних інститутів і глобальної співпраці. Але між патріотизмом і глобалізмом немає внутрішньої суперечності, бо патріотизм – це не ненависть до іноземців. Патріотизм – це любов до своїх співвітчизників. І у XXI столітті, якщо ви хочете захистити своїх співвітчизників від війни, пандемії та екологічного колапсу, найліпший спосіб зробити це – співпрацювати з іноземцями" (Харарі, 2022).

Фактично більшість світових науковців визнають неефективність сучасних інститутів безпеки і пропонують негайно визначитись із шляхами їх переформатування. Б. Хьорлін, почесний професор Датського інституту міжнародних відносин Статсундскаб, у своїх дослідженнях розкрив незначну роль ООН від початку створення до 90-х рр. через протистояння заходу і сходу, а також шляхом вивчення та аналізу наукових матеріалів виявив, що наразі нова міжнародна система та нова організація світового

порядку породили розширення порядку денного міжнародної безпеки та нових аналітичних концепцій для ідентифікації, аналізу і пояснення їх політичного впливу в умовах сьогодення (Heurlin, 2002).

Проте єдиної позиції щодо визначення "нового світового порядку" на нинішньому етапі розвитку немає. Є багато думок стосовно зазначеного. Р. Купер наводить різні варіації сутності категорії "світовий порядок": "(1) основоположний тип поведінки суб'єктів міжнародних відносин, які дотримуються організаційних умов створеної системи або справляти на неї руйнівний вплив; (2) певний рівень стабільності та цілісності організованої системи; (3) розроблені правила поведінки, які забезпечують управління системою з метою підтримання її в стані стабільності" (Cooper, 1993). Р. Блеквілл і Т. Райт визначають "світовий порядок" "спільним розумінням між великими державами, щоб обмежити потенціал серйозної конфронтації", і вони стверджують, що справжній "світовий порядок" історично рідкісний (Blackwill, Wright, 2020). Для Дж. Міршаймера "новий світовий порядок" це "організована група міжнародних установ, які допомагають регулювати взаємодію між держав-членів і ці інститути є ефективними правилами, які влади розробляють і погоджуються дотримуватися, оскільки вони вірять, що дотримання цих правил є їхнім обов'язком інтереси" (Mearsheimer, 2019). Отже, канонічного визначення "світового порядку" немає, але загальною для більшості концепцій є ідея, що відносини між певною групою глобальних акторів регулюються набором правил або інститутів, які визначили, хто є ключовими дійовими особами, і потрібно допомогти їм керувати взаємодією один з одним.

Проте, з іншого боку, Дж. Айкенбері цілком справедливо зазначає, що міжнародний порядок не обов'язково має на увазі дії сторін за узгодженими правилами, він може втілювати практику поведінки, якої дотримується найсильніша країна, дії якої в цьому випадку можуть самі по собі ставати правилом як нормою, закріпленою ланцюгом прецедентів. "Сила перетворюється в право, а примус – у борг" (Ikenberry, 2001).

Д. Родрік та С. Волт пішли далі і підсумували загалом усі твердження, пропозиції та припущення. Вони стверджують, що існуючий глобальний політико-економічний порядок навряд чи збережеться в його нинішньому вигляді на фоні сумнівного стану могутності США, піднесення Китаю та повернення багатополлярності. Вони бачать "новий світовий порядок" як "базову операційну систему" – набір правил для управління торгівлею, інвестиціями, зв'язком, використання дипломатії, застосування сили та широким спектром інших питань. Ці правила можуть бути офіційно втілені в міжнародних організаціях і договорах або інтерналізовані як норми, що керують поведінкою окремих держав. Вони будуть найбільш ефективними, коли є бажаними та підтримуються більшістю, якщо не всіма учасниками" (Rodrik, Walt, 2021).

Вищевикладений аналіз досліджень і публікацій вітчизняних та зарубіжних науковців та аналітиків, присвячених осмисленню трансформації міжнародних інституцій безпеки в умовах формування нового світового порядку, свідчить про те, що згадане та її організаційно-правові засади предметно ними не досліджувались.

Метою є дослідження концептуального осмислення трансформації міжнародних інституцій безпеки в умовах формування нового світового порядку в умовах формування багатополюсного світу.

Об'єкт дослідження – міжнародні інститути безпеки.

Методи

Методами дослідження є сучасні загальні та спеціальні методи наукового пізнання, серед яких, зокрема: аналіз було використано для опрацювання наукових та аналітичних джерел; структурно-функціональний – для дослідження суб'єктів системи забезпечення міжнародної безпеки; індуктивний та дедуктивний – під час аналізу й узагальнення інформації з тематики дослідження; прогнозування та синтезу – застосовувались під час формулювання висновків та рекомендацій.

Дослідження базується на загальному аналізі діяльності міжнародних інституцій безпеки в умовах формування нового світового порядку і праць вітчизняних і зарубіжних науковців та аналітиків, які вивчали означену проблематику.

Результати

Новий світовий порядок, сучасний стан міжнародних інституцій безпеки та вплив на них глобалізації це багатогранний процес, проявляється не тільки в економічному, соціальному, гуманітарному чи інших аспектах нашого життя. На передову проблем суспільного існування виходять забезпечення безпеки та інституції, які повинні її забезпечувати. Насамперед це спричинено появою нових акторів у політиці, їхніми амбіціями, розвитком економіки та настроями в політичній еліті, яка воліє вийти за рамки власної території і заявляє про себе на міжнародній арені. Як правило, це відбувається насильницьким, агресивним шляхом. І сучасні міжнародні інституції, на жаль, не готові і неспроможні забезпечити глобальну стабільність та безпеку. Держави не можуть бути впевнені, що існуючі безпекові інституції зможуть їх захистити, тому створюються різного роду коаліції, союзи, альянси тощо, які діють незалежно одні від одних і захищають виключно свої інтереси чи свою безпеку. Тобто говорити про кооперацію міжнародних безпекових інституцій у глобальному вимірі на сьогодні неможливо. Наприклад, ООН, в якій представлені всі країни світу, розділена за групами впливу, Рада Безпеки ООН скоріше не орган, який приймає рішення для підтримання і забезпечення міжнародної безпеки і сталого розвитку людства, а структура, що констатує факти і вже під них видає резолюції чи інші міжнародні акти. НАТО повністю акумулювало вектор своїх інтересів до Держави Ізраїль, незважаючи на те, що тільки місяць назад запевняло у своїй підтримці Україну, країни Балтії та Східної Європи. Як видно, знову "містечкові" інтереси та слабкість структур призвели до розпорошення сил і засобів, а мирне співіснування перетворилося на проблему кожного окремо. ОБСЄ як організація повністю себе дискредитувала і як безпекова інституція може не розглядатися. Вона здатна виконувати тільки гуманітарні функції або підтримувати різні соціальні проекти, не більше. ЄС виконує певні миротворчі функції, але глобального впливу організація не має. В основному це пов'язано з різними підходами країн Євросоюзу до зовнішньої політики, слабкістю національних збройних сил або недостатнім фінансуванням безпекової складової. Регіональні безпекові організації,

такі як Організація американських держав, Азійська парламентська асамблея та інші виконують свої функції суто у своїх регіонах і ніякого впливу на світову безпекову ситуацію не мають.

У XXI ст. під час формування нового світового порядку через виникнення асиметричних загроз, збільшення наркотрафіку та терористичних загроз, розширення можливостей організованої злочинності можна стверджувати про глобалізацію безпеки та констатувати факт, що без об'єднання зусиль та розвитку зв'язків між міжнародними безпековими інституціями, їх взаємозалежність неможливо говорити про безпеку, і це потребує втручання як ззовні (регіональна та глобальна безпека), так і внутрішньо (безпека громадян, порядок, національна безпека). Можливості дають змогу не лише розвиватися всьому суспільству, а й водночас породжують нові загрози, які через малий контроль держав набувають нових форм прояву і з ними значно важче боротися. Глобалізація через свій спосіб прояву створює низку складних механізмів, які керують взаємодією між державами чи іншими суб'єктами міжнародного середовища (державними, недержавними), що сприяє прискоренню всіх інших процесів і посилює політичні, економічні, безпекові взаємозалежності.

Виміряти зв'язок між формуванням нового світового порядку та національною та міжнародною безпекою важко через складність взаємозалежностей. Як зазначалось вище, глобалізація дає новий погляд на міжнародні відносини, відмінний від реальності XX ст., та наголошує на зростаючій кількості залучених акторів і нових форм підходів до забезпечення безпеки. Глобалізація є ні причиною, ні наслідком трансформацій середовища безпеки, а каталізатором його еволюції. Швидкість циркуляції інформації, зникнення кордонів, скорочення просторово-часового виміру сприяє створенню нового середовища безпеки. В умовах трансформації середовища безпеки під впливом глобалізації для забезпечення безпеки та створення умов для розвитку кожна держава має знайти оптимальне поєднання інтеграції у світ спільноти та збереження національних особливостей, найважливіших факторів, які є ознаками ідентичності цієї країни, бути складовими цілого світу, залишаючись при цьому важливою та особливою його частиною.

Проблема підтримання миру й зміцнення міжнародної безпеки є одними з головних пріоритетів міжнародно-правових відносин у сфері забезпечення міжнародної безпеки в умовах формування нового світового порядку. Світ, як було зазначено, стає все більше взаємозалежним, події на його одному кінці позначаються на іншому, і це стимулює держави до активної співпраці з метою забезпечення та підтримання спільної безпеки. Концептуальні основи такого співробітництва наведено в Статуті ООН, головна мета якого полягає в підтриманні міжнародної безпеки. І одним з основних шляхів для досягнення вказаної мети є застосування результативних колективних заходів для запобігання й усунення загроз та викликів для миру, а також припинення актів агресії. Інакше кажучи, йдеться про систему міжнародної безпеки, що постійно ускладняється у зв'язку з протиріччями, які виникають між державами стосовно форм і методів зміцнення міжнародної безпеки.

Загалом, теоретико-правові засоби забезпечення міжнародної безпеки та їх ефективність, зокрема нормативно-правове регулювання функціонування міжнародних безпекових інституцій, повністю залежить від реалій нового світового порядку, глобальних змін та волі країн до змін, а також бажання підтримувати міжнародний мир та безпеку, незважаючи на національні інтереси. Існуюча система міжнародно-правових відносин у частині підтримання миру та безпеки функціонує на основі Статуту ООН і владних приписів (імперативних норм) міжнародного права. Відхід від правил призводить до конфліктів інтересів, дипломатичних демаршів і, в підсумку, до військової ескалації з жертвами та руйнуваннями. Тому її необхідно структурувати з урахуванням інтересів, напевне, всіх континентів з їх релігіями, інтересами тощо. Зазначене можна стимулювати через створення міжнародного дорадчого органу із залученням відомих учених-глобалістів, знаних дипломатів, відомих управлінців, представників провідних міжнародних організацій (МВФ, Світовий банк, СОТ, ЮНЕСКО тощо) з метою вироблення ними єдиних світових глобальних стандартів безпеки, існування, співпраці, розвитку, досягнення цілей сталого розвитку, розв'язання глобальних проблем та новітніх викликів.

Тому трансформація міжнародних інституцій безпеки з метою підтримання міжнародного миру та безпеки за умови виникнення нових викликів під час формування нового світового порядку, а також наукові підходи, якісне нормативно-правове регулювання функціонування безпекових організацій на основі міжнародного права разом з аналізом сучасного стану їх діяльності в умовах сучасності буде відігравати велику роль у сфері підтримання та забезпечення міжнародної безпеки.

Аналізуючи досвід проведення міжнародними безпековими інституціями заходів із забезпечення безпеки, найважливішими передумовами будь-якої ефективної глобальної безпекової інституції є злагода, однастайність, монолітність та довіра зі сторони країн до безпекових організацій, і навпаки. За відсутності такої умови у відносинах між країнами та міжнародною безпековою інституцією будь-який безпековий орган стає нефункціональним та неефективним або паралізованим, як, наприклад, Ліга Націй на початку минулого століття.

Загалом можна констатувати, що міжнародна безпека ґрунтується на спільності цілей об'єднань держав, де зазвичай плани їх досягнення не для відкритого доступу і, куди "чужих" не приймають. У цьому контексті трансформація міжнародних інституцій безпеки з метою підвищення їх ефективності діяльності в умовах сучасних викликів та боротьба з власними інтересами держав буде тяжким і тривалим процесом. Однак плюсом буде те, що це буде потужною платформою для спілкування, легітимність якої не буде мати альтернативи. Рано чи пізно всі приймуть одні правила гри, якщо політика безпекових організацій у сфері реформ своїх організацій буде послідовною, сильною і принциповою, звичайно.

Для реформування міжнародних безпекових інституцій в умовах формування нового світового порядку необхідно розуміти, що під час глобальних

змін реформатори організацій повинні бути сміливими, вміти та захищати свої бачення вирішення питання. Організації повинні на кілька кроків бути попереду виникаючих проблем з метою продемонструвати спроможність гарантування підтримання міжнародної безпеки в умовах нових глобальних викликів та нового світового порядку.

Дискусія і висновки

У процесі аналізу з'ясовано, що суспільство рухається до нового етапу глобалізації забезпечення міжнародної безпеки. Біполярний світ більше не є рішенням. Разом з тим багатополарність породжуватиме рівновагу з одного боку, а з другого – нестабільність, і підтримувати стабільність і безпеку буде важче через велику кількість акторів та їхню непередбачуваність. Великою проблемою буде те, що вони не хотітимуть домовлятися між собою, ураховуючи релігійні, культурні, соціальні, економічні та інші аспекти. Водночас проведений аналіз засвідчив, що, незважаючи на певні розбіжності, міжнародні безпекові організації все ж виконують свою основну функцію – збереження миру та стабільності. А необхідність формування та трансформації існуючих міжнародних інституцій безпеки це навіть не необхідність, це процес, час якого вже настав.

Незважаючи на значний обсяг робіт зарубіжних і вітчизняних учених з означеної тематики, проблема концептуального осмислення сутності трансформації міжнародних інститутів безпеки в умовах формування нового світового порядку із виникненням нових викликів залишалась поза їх увагою. Тому наукова спадщина сучасних дослідників щодо визначення причин, умов, тенденцій, наслідків для глобальної та національної безпеки трансформації міжнародних безпекових інституцій потребує більш глибокого і системного дослідження. Також серед науковців залишаються суперечності в поглядах на цю проблематику, що спонукає до продовження дослідження для виявлення сучасних тенденцій і закономірностей трансформації та переформатування розвитку міжнародних безпекових організацій як основного вектора інноваційного розвитку під час переформатування національного, регіонального та всесвітнього безпекового середовища, що в результаті має призвести до зміцнення загальної безпеки та подальшого сталого розвитку.

Перспективним для подальших розвідок варто зазначити вивчення зарубіжного досвіду за порушеною проблематикою, а також діяльність міжнародних інституцій безпеки.

Список використаних джерел

- Абрамов, В. І., & Афоніна, О. Г. (2010). *Національна безпека як філософська категорія*. <https://academy.gov.ua/ei/11/txts/10avibtk.pas>
- Абрамов, В. І., Ситник, Г. П., & Смоляннюк, В. Ф. (2016). *Глобальна та національна безпека*, НАДУ, 563.
- Горбулін, В. П., & Мосов, С. П. (2023). *Наука і Суспільство. Водні конфлікти як індикатор загострення світової кризи прісної води*, НАН України, 2. 5–11.
- Дашевська, О. В. (2015). *Новий світовий порядок: теоретичні концепції*, (вид. 2), Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 63.
- Денисенко, В. М. (2018). *Політологія. Навчально-методичний посібник у схемах і таблицях*, (В. С. Бліхара, Ред.), ПП "Арал", 303.
- Дмитрук, П. М. (2010). Особливості зарубіжної практики забезпечення безпеки в соціально-економічній сфері. *Державне управління: теорія та практика*, 2.
- Загурська-Антонюк, В. Ф. (2020). Міжнародна безпека у контексті глобалізації сучасного світу. *Державне управління. Інвестиції: практика та досвід*, 13-1, 109.

- Ijnin, I. (2015). Трансформація системи міжнародної безпеки на початку XXI століття: нові загрози. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*, 37, 3, 45.
- Клименко, Н. Г. (2019). Еволюція змісту концепту "безпеки" за різних історичних епох та політичних систем. *Державне управління: удосконалення та розвиток*, 8, 6.
- Коломієць, О. В. (2015). *Особливості системи міжнародної безпеки в умовах глобалізації* [Автореф. дис. д-ра політ. наук, Одеська юридична академія].
- Комаха, Л. Алексєєнко, І., Гошовська, В., Колтун, В., & Марутян Р. (2022). *Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього*, (Л. Комаха, І. Алексєєнко, Ред.). ВПЦ "Київський університет".
- Коппель, О. А. (2009). Концепції організації міжнародних систем, *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*, 37, 4–8.
- Молчанова, Е., & Ковтанюк К. (2018). Концептуальні засади становлення та розвитку нового світового економічного порядку. *Міжнародна економічна політика*, 1(28), 166.
- Поліщук, І. О. (2022). Наукові рефлексії війни. Геополітичні ознаки нового світового порядку. *Політичне життя*, 33.
- Тукаленко, Ю. О. (2023). Глобалізаційний вимір національної безпеки в контексті трансформації світового порядку. *Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього*, ННІ ПУДС КНУ, 86–87.
- Фесенко, М. В. (2021). Conceptual Problems of International and World Order Formation. *Modern Historical and Political*. Chernivtsi: Chernivtsi National University, 43, 97.
- Чехович, Т. В. (2013). Забезпечення міжнародної безпеки міжнародно-правовими засобами. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*, 1, 277–283.
- Шевченко, М. М. (2016). Об'єктивні та суб'єктивні чинники впливу на формування політики національної безпеки сучасної держави в умовах військової глобалізації. *Державне управління: удосконалення та розвиток*, 9, 2.
- Ювал Ной, Харарі (2022). Кінець "нового миру". Яким буде глобальний лад, якщо Путіна вдасться зупинити і покарати, *New Voice*. <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/noviy-svitoviy-poryadok-shcho-bude-zi-svitom-pislya-pokarannya-rf-ta-putina-istorik-yuval-noy-harari-50290571.html>
- Buzan, B. (2020). *The transformation of global international society and the security agenda*. <http://doi.org/10.35467/sdq/125295>
- Colomina, C. (2022). *The world in 2023: ten issues that will shape the international agenda*. https://www.cidob.org/en/publications/publication_series/notes_internacionales/283/the_world_in_2023_ten_issues_that_will_shape_the_international_agenda
- Cooper, R. (1993). Is There a New World Order? *Prospects for Global Order*, 2, 165.
- Rodrik, D., Walt, S. (2021). How to construct a new global order, *Harvard Kennedy School*, 1–5.
- Heurlin, Bertel (2002). International Relations. International security, *Danish Institute of International Affairs, Copenhagen, Denmark*, 2, 4–6.
- Ikenberry, J. (2001). After Victory. Institutions, Strategic Restrain, and the Rebuilding of Order after Major Wars. Princeton, N. J.
- Mearsheimer, John J. (2019). Bound to Fail: The Rise and Fall of the Liberal International Order. *International Security*, 4, 9.
- Richard, Falk (1995). On Humane Governance: Toward a New Global Politics, Pennsylvania: Pennsylvania University Press.
- Robert, Blackwill, & Thomas, Wright (2020). The End of World Order and American Foreign Policy. Council on Foreign Relations, 5.
- Simon, Dalby. (2000). Geopolitical Change and Contemporary Security Studies: Contextualizing the Human Security Agenda. *Institute of International Relations, The University of British Columbia*.
- References**
- Abramov, V. I., & Afonina, O. G. (2010). *Natsionalna bespeka yak filozofska kategoria* [National security as a philosophical category], <https://academy.gov.ua/ei/11/txts/10avibtk.pas>
- Abramov, V. I., Sytnyk, G. P., & Smolianiuk, V. F. (2016). *Globalna ta natsionalna bespeka* [Global and national security], NAPA, 563 [in Ukrainian].
- Buzan, B. (2020). *The transformation of global international society and the security agenda*, interviewed. <http://doi.org/10.35467/sdq/125295>
- Chehovych, T. V. (2013). *Zabezpechennia misznarodnoi bespeku masznarodno-pravovymy zasobamy* [Ensuring international security by international legal means]. *Scientific Bulletin of the National Academy of Internal Affairs*, 1, 277–283 [in Ukrainian].
- Colomina, C. (2022). The world in 2023: ten issues that will shape the international agenda. https://www.cidob.org/en/publications/publication_series/notes_internacionales/283/the_world_in_2023_ten_issues_that_will_shape_the_international_agenda
- Cooper, R. (1993). Is There a New World Order? *Prospects for Global Order*, 2, 165.
- Dashevska, O. V. (2015). *Novyi svitovui poryadok: teoretychni koncepczii* [New world order: theoretical concepts]. Alfred Nobel University of Dnipro, 2, 63 [in Ukrainian].
- Denysenko, V. M. (2018). *Politologiya. Navchalno-metodychnyi posibnyk v chemakh i tablytszhah* [Political Science. Study guide in diagrams and tables], Aral, 303 [in Ukrainian].
- Dmytruk, P. M. (2010). *Osoblyvosti zarubisnoi praktyky zabezpechennia bespeky v sotsialno-ekonomichnii sferi* [Features of foreign practice of ensuring security in the socio-economic sphere], *Public administration: theory and practice*, 2 [in Ukrainian].
- Fesenko, M. V. (2021). Conceptual Problems of International and World Order Formation. *Modern Historical and Political*. *Chernivtsi National University*, 43, 97 [in Ukrainian].
- Gorbunin, V. P., & Mosov, S. P. (2023). *Nauka i suspilstvo. Vodni konflikty yak indyktor zogostrennia svitovoi kryzu prysnoi vody* [Science and Society. Water conflicts as an indicator of the aggravation of the global freshwater crisis]. *Natsionalna academia nauk Ukrainy*, 2nd ed, 5–11 [in Ukrainian].
- Heurlin, Bertel (2002). International Relations. International security. *Danish Institute of International Affairs, Copenhagen, Denmark*, 2, 4–6.
- Ikenberry, J. (2001). After Victory. Institutions, Strategic Restrain, and the Rebuilding of Order after Major Wars, Princeton, N. J. 293.
- Inzhyn, I. (2015). *Transformatsiia systemy mizhnarodnoi bespeky na pochatku XXI stolittia: novi zahrosy* [Transformation of the international security system at the beginning of the XXI century: new threats], 37, 3, 45 [in Ukrainian].
- Iuval Noi, Harari. (2022). The end of the "new world". What the global order will look like if Putin is stopped and punished, *New Voice*. <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/noviy-svitoviy-poryadok-shcho-bude-zi-svitom-pislya-pokarannya-rf-ta-putina-istorik-yuval-noy-harari-50290571.html>
- Klymenko, N. G. (2019). *Evolutsiia zmistu kontseptu "bespeka" za riznykh istorichnykh epok ta politychnykh system* [Evolution of the content of the concept of "security" in different historical epochs and political systems], *Public administration: improvement and development*, 8, 6 [in Ukrainian].
- Kolomiets, O. V. (2015). "Features of the international security system in the context of globalization", PhD. Thesis, Political problems of international systems and global development, 37 [in Ukrainian].
- Komaha, L., Alekseenko, I., Goshovska, V., Koltun, V., & Marutian, R. (2022). *Globalizatsiini vykyky: uriaduvannia maibutniogo* [Globalization Challenges: Governance of the Future], Taras Shevchenko National University of Kyiv [in Ukrainian].
- Koppel, O. A. (2009). *Konshepszii organizatsii misznarodnykh system* [Concepts of organization of international systems]. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv*, 37, 4–8 [in Ukrainian].
- Mearsheimer, John J. (2019). Bound to Fail: The Rise and Fall of the Liberal International Order, *International Security*, 4, 9.
- Molchanova, Y. I. (2018). *Kontspualni zasady stanovlennia ta rozvytku novogo svitovogo ekonomichnogo poriadku* [Conceptual foundations of the formation and development of the new world economic order], *International Economic Policy*, 1(28), 166 [in Ukrainian].
- Polishuk, I. O. (2022). *Naukovi refleksii viiny. Geopolitychni oznaky novoho svitovogo poriadku* [Scientific reflections of war. Geopolitical signs of the new world order]. *Political life*, 33 [in Ukrainian].
- Richard, Falk (1995). On Humane Governance: Toward a New Global Politics, Pennsylvania: Pennsylvania University Press.
- Robert, Blackwill, & Thomas, Wright (2020). The End of World Order and American Foreign Policy, Council on Foreign Relations, 5.
- Rodrik, D., & Walt, S. (2021). How to construct a new global order, *Harvard Kennedy School*, 1–5.
- Shevchenko, M. M. (2016). *Obiektivni ta subektivni chynnyky vplyvu na formuvannia polityky natsionalnoi bespeky suchasnoi derzavy v umovah viiskovoi globalisatsii* [Objective and subjective factors of influence on the formation of the national security policy of the modern state in the conditions of military globalization]. *Public administration: improvement and development*, 9, 2.
- Simon, Dalby. (2000). Geopolitical Change and Contemporary Security Studies: Contextualizing the Human Security Agenda, *Institute of International Relations, The University of British Columbia*.
- Tukalenko, I. O. (2023). Globalization dimension of national security in the context of the transformation of the world order. *Globalization Challenges: Governance of the Future*, 86–87.
- Zagurska-Antoniuk, V. F. (2020). *Miznarodna bespeka u konteksti flobalizatsii suchasnoho svitu* [International security in the context of globalization of the modern world], 13–14, 109 [in Ukrainian].

Отримано редакцією журналу / Received: 02.10.23

Прорецензовано / Revised: 07.11.23

Схвалено до друку / Accepted: 16.11.23

Yurii TUKALENKO, PhD Student
ORCID ID: 0000-0002-1059-3802
e-mail: iurii.tukalenko@knu.ua
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

CONCEPTUALIZING THE TRANSFORMATION OF INTERNATIONAL SECURITY INSTITUTIONS IN THE CONTEXT OF THE FORMATION OF A NEW WORLD ORDER

Background. *The formation of a new world order raises the issue of global security. Today, 9 countries possess nuclear weapons. They are unofficially called the "nuclear club". They include: The United States of America, the Russian Federation, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, the French Republic, the People's Republic of China, the Republic of India, the Islamic Republic of Pakistan, the Democratic People's Republic of Korea, and the State of Israel, which does not officially confirm the presence of nuclear warheads. Given the growing confrontation between these states, in particular the United States, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the French Republic on one hand, and the Russian Federation, the People's Republic of China, and the Democratic People's Republic of Korea on the other, the question arises of a mechanism for deterring, controlling, and preventing a conflict that, without exaggeration, could become the last conflict of human civilization. It is also necessary to take into account other threats and challenges that directly affect global security, such as climate change, migration, the threat of famine, soil degradation, lack of drinking water, etc. International security institutions can and should act as such structures. Today's security organizations cannot perform these security functions, so there is an urgent question of their transformation in order to increase their ability to ensure and maintain global peace and order.*

The purpose is to study the transformation of international security institutions in the context of the formation of a new world order.

The object of study is international security institutions.

Methods. *The research methods used are modern general and special methods of scientific research, including, in particular: analysis was used to process scientific and analytical sources; structural and functional - to study the actors of the international security system; inductive and deductive - to analyze and summarize information on the subject of the study; forecasting and synthesis methods were used to formulate conclusions and recommendations based on the results of the study.*

Results. *The author reviews scientific and analytical works on the issues of the formation of a new world order and the transformation of international security institutions. The author emphasizes the issues that constitute the main problem of transformation of international security institutions in the context of the formation of a new world order. At the same time, the author states that the analysis of research and publications by domestic and foreign scholars on the change of global security players in the new environment allows to conclude that, at present, during the rapidly changing global security situation, they have not substantively studied the transformation of existing security institutions. Further, based on the analysis of the current security situation in the world and the impact of existing international security institutions on it, the researcher showed the main directions that, in his opinion, are aimed at understanding the transformation of international security institutions in the context of the formation of a new world order, and therefore at ensuring global security.*

Conclusions. *The study has led to the following conclusions: the analysis of the works of domestic and foreign scholars and analysts has made it possible to outline the main existing problems with the activities and possible transformation of international security institutions in the context of the formation of a new world order and to state that more attention should be paid to it in order to ensure international peace and stability. The analysis of the current international situation has shown that the activities of the existing international security organizations in the context of global transformations do not meet current requirements and do not contain clearly defined ways to address this issue, and therefore require reflection and initiation of measures to transform international institutions into more effective and efficient international security bodies for ensuring and maintaining security. The study also notes that the involvement of the scientific and political community in the processes of transformation of international security institutions in the context of the formation of a new world order is an important aspect of enhancing the status, role, image and authority of international security organizations.*

Keywords: *international security institutions, transformation, new world order, international security, globalization.*

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declare no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.